

ZERAN V. AOL, AVAGY AZ ÍTÉLET, AMELY LÉTREHOZTA AZ INTERNETET

GOSZTONYI GERGELY

Az MTA-ELTE Jogtörténeti
Kutatócsoport (ELKH) blogja

A SZERZŐ:

DR. GOSZTONYI GERGELY

AZ ELTE MAGYAR ÁLLAM- ÉS
JOGTÖRTÉNETI TANSZÉKÉNEK
ADJUNKTUSA

GOSZTONYI@AJK.ELTE.HU

2022. február 14.

1995-ben nagyon más volt az internet ahhoz képest, ahogy ma ismerjük. A világon nagyjából 16 millióan használták, ami a világ akkori lakosságának nagyjából 0,4%-a volt (az arány ma 66%-os). Aki használta is, olyan - mára már szép lassan elfeledett - eszközökkel találkozott, mint a betárcsázós internet, a HTML-programozás vagy a modem. Az akkori nagy internetes cégek többségéből (CompuServe, Prodigy, AltaVista, AOL) mára már csak szép emlék maradt. A ma nagyjai, a Google, az Amazon és társaik ekkoriban még nem, vagy csak kis garázscégként léteztek.

Ebben a helyzetben az internetes iparág újdonság volt, törékeny és veszélyeztetett. Egyértelművé vált, hogy az úgynevezett jognélküli tér¹ mítosza nem tartható fent tovább, és egyre inkább látha-

tóvá vált, hogy az amerikai pereskedési szokásoknak megfelelően az internetes vállalatok ki lesznek szolgáltatva olyan pereknek, amelyben egyrészt meg fogják állapítani a felelősségüket a jogsértő tartalom számára való fórum biztosításáért, másrészt pedig a per költségek és a megállapított szankciók lehetetlenné teszik majdani növekedésüket. Ha minden - felhasználók által feltöltött - jogellenes tartalomért felelősséget kell vállalniuk, akkor vagy folyamatosan monitorozniuk kell a feltöltött tartalmakat, vagy inkább az óvatosság rovására döntenek, és cenzúrázzák azokat.

E probléma megoldására született meg a republikánus Chris Cox és a demokrata Ron Wyden módosító indítványa, amelyet a Telekommunikációs törvényhez nyújtottak be.² A törvény módosításában először jelent meg az internet, mint a szabályozás tárgya, de a kulcsot a Cox-Wyden rész jelentette, amit a törvény V. fejezet 230(c)(1) paragrafusába foglaltak (CDA230)³: „Az interaktív számítógépes szolgáltatás egyetlen szolgáltatóját vagy felhasználóját sem lehet más információ-tartalom-szolgáltató által nyújtott információk kiadójaként vagy előadójaként kezelni.” Jeff Kosseff állítja, hogy ez a huszonhat angol szó alkotta meg azt az internetet, amit ma ismerünk.⁴ „Lehetőséget adott az internetes startupoknak és befektetőknek ahhoz, hogy feltöltsék platformjaikat a hétköznapi felhasználók tartalmával anélkül, hogy jogi felelősséget kellene vállalniuk a felhasználók által írt tartal-

omért.”⁵ A két kongresszusi képviselő célja ezzel a technológiai fejlődés és innováció előmozdítása volt, ám arra nem gondoltak, hogy a fenti törvényhelyet olyan széles értelemben fogják a bíróságok értelmezni, hogy az szinte korlátlan kibújási lehetőséget biztosítson a techcégek számára a felelősség alól. Hogy megértsük, miért történt mindez, érdemes megvizsgálni Kenneth Zeran történetét a bírósági ügyén keresztül.⁶

1995. április 19-én egy bérelt Ryder teherautóba rejtett 3200 kilogrammos bomba robbant fel Oklahoma City-ben az Alfred P. Murrah szövetségi épületnél. A robbanásban az épület harmada azonnal összeomlott, és meghalt 168 ember (közötte 19 gyermek). Pár nappal később Kenneth Zeran telefonja elkezdett végeláthatatlanul csörögni. Nem értette, mi történt, de hamarosan kiderült: valaki az AOL szolgáltató honlapján pólókat kezdett el árulni a bombázásról szóló ízléstelen feliratokkal, mint például „Végre egy napközi, ahol csendben maradnak a gyermekek - Oklahoma City 1995” vagy „Látogasd meg Oklahoma-t... BOMBAJÓ”. A pólók mellett a fórumon a Ken ZZ03 felhasználó nevű személy egy üzenetet is elhelyezett: „Hívd Ken-t, ha szeretnél ilyen ruhadarabot.” A telefonszám Kenneth Zerané volt, aki egy Seattle-ben élő szabadúszó művész volt, és nem volt az AOL előfizetője. Mái nem sikerült kideríteni, ki posztolta az üzenetet - az AOL törölte a releváns szerver logokat -, de Zeran fenyegető telefonhívások százait kapta a felhábo-

Subj: ### GREAT OKLAHOMA T-SHIRTS 95-04-26 14:23:58 EDT
From: KEN ZZ033

EXERCISE YOUR FREEDOM OF SPEECH
NEW OKLAHOMA T-SHIRTS - ORDER YOURS TODAY !!!!

Item#	slogan	
#520	"Rack'em, Stack'em, and Pack'em - Oklahoma 1995"	SOLD OUT
#522	"Shit happens.....to EXPLODE - Oklahoma 1995"	
#524	"Dear IRS.....The check is in the van - Oklahoma 1995"	
#568	"Visit Oklahoma...It's a BLAST !!!"	
#569	"Putting the kids to bed.....Oklahoma 1995"	ONLY SMALLS LEFT
#583	"McVeigh for President 1996"	

NEW ITEMS

#633	"2nd floor ladies apparel, 1st floor dead babies - Oklahoma 1995"
#637	"Forget the rescue, let the maggots take over - Oklahoma 1995"
#651	"Finally, a day care center that keeps the kids quiet - Oklahoma 1995"

*** I WILL BE DONATING \$1 FROM EVERY SHIRT TO THE VICTIMS ***

- > \$14.95 each plus \$2.00 shipping/handling
- > Shirts are a white cotton 50/50 blend with black ink.
- > SIZES: Small, Medium, Large, X-Large, XX-Large
- > Please order by number and size
- > All orders are shipped out same day

Please call (206) [REDACTED]
Ask for Ken
Due to high demand please call back if busy

Due to high demand please call back if busy
Ask for Ken
Please call (206) [REDACTED]

- > All orders are shipped out same day
- > Please order by number and size
- > SIZES: Small, Medium, Large, X-Large, XX-Large
- > Shirts are a white cotton 50/50 blend with black ink

rodott internet felhasználóktól: volt, hogy kétpercenként csörgött a telefonja.⁷ Ma már létezik erre jogi szakkifejezés is (internetes zaklatás), de akkoriban még nem tudták kezelni az ilyen helyzeteket.

Bár az AOL leszedte az inkriminált posztot, újabb és újabb másolatok bukkantak fel, ráadásul a cég semmiféle figyelmeztető szöveget nem írt ki a hamis posztok mellé. Zeran beperelte az AOL-t, hogy a jogsértő tartalomról való tudomásszerzés után a cég nem tett meg mindent, hogy az eredeti üzenetet és annak másolatait eltávolítsa. És itt érkezünk el az ítélet kiemelt jelentőségéhez: ez volt az első ítélet, amely az új törvény fenti szakaszát értelmezte. Az amerikai bíróság első- és másodfokon is az AOL-nek adott igazat a CDA230 alapján, mivel a fenti törvényhely megfogalmazását – kiterjesztően – teljes körű immunitásnak értelmezte. Ezzel a szolgáltatók számára teljes körű felelősség alóli mentesülést tett lehetővé a harmadik fél által feltöltött tartalomért – még olyan esetekben is, ahol a szolgáltató tudott a tartalom jogellenes voltáról, vagy nem reagált a jogellenes tartalom eltávolítását kérő értesítésre. A

bíróság döntésében úgy érvelt, hogy „ha nem biztosítanak hasonló védelmet a szolgáltatóknak, bármikor, amikor valakinek nem tetszik az adott oldalon közzétett tartalom, jelenthetné azt az oldal üzemeltetője felé, mint jogsértő tartalom, akinek ezzel kötelezettsége keletkezne az igény elbírálására és a tartalom (legálább ideiglenes) eltávolítására.”⁸ Az ítéletet újabb hasonló követették:⁹ a szolgáltatók pedig innentől kezdve védve voltak a felhasználók által készített tartalomért való felelősség alól. Ezzel – lassan bár, de – megindulhatott az addig törekeny internetes ökoszisztéma exponenciális fejlődése. A kommentszekciók, a Facebook, a Wikipedia, a Youtube, a Yelp, a TripAdvisor, a Snapchat: a felhasználók által készített tartalom a web2.0 megjelenésével a szemünk előtt változtatta meg a média évszázados világát és szabályait.

Habár később láthattunk lépéseket az Amerikai Egyesült Államokban, amelyek ezen immunitás korlátozására irányultak,¹⁰ illetve bírói ítéletek is többször megkérdőjelezték,¹¹ nem kell ahhoz nagy bátorság, hogy kijelentsük: a ma ismert, felhasználói tartalom által uralt internet nem

jöhett volna létre a Zeran-ítélet nélkül. Nem a CDA230, hanem annak teljeskörű immunitásként való értelmezése teremtett olyan környezetet az új internetes startupoknak, hogy mára dollár-milliárdos cégekké válhattak. A Zeran-ítélet valóban létrehozta az internetet. Annak pozitív és negatív oldalával együtt.

Hivatkozások:

- Gosztonyi Gergely: *Az internet az új feudalizmus?* JOG.történet. Az MTA-ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport (ELKH) blogja. 2021. október 18. mtajogtortenet.elte.hu/blog/gosztonyi-gergely-internet-feudalizmus 2022. 02. 08.
- Cox, Christopher: *The Origins and Original Intent of Section 230 of the Communications Decency Act*. Journal of Law & Technology, 2020. augusztus 27., <https://jolt.richmond.edu/2020/08/27/the-origins-and-original-intent-of-section-230-of-the-communications-decency-act/> (2022.02.08)
- Communications Decency Act (CDA), Pub. L. No. 104-104 (Tit. V), 110 Stat. 133 (Feb. 8, 1996)
- Kosseff, Jeff: *The 26 Words That Created the Internet*. New York, 2019, Cornell University Press
- Reynolds, Matt: *The strange story of Section 230, the obscure law that created our flawed, broken internet*. Wired, 2019. március 24., <https://www.wired.co.uk/article/section-230-communications-decency-act> (2022.02.08)
- Zeran v. America Online, Inc.*, 129 F.3d 327 (4th Cir. 1997), cert. denied, 524 U.S. 937 (1998)

⁷ Ennek másik oka, hogy az oklahomai KRXO Rádióban beolvasták a hírt, és felszólították a hallgatóikat, hogy zaklassák bátran a megadott telefonszámot. Az ő perük azonban egy másik történet... *Zeran v. Diamond Broadcasting, Inc.*, 19 F.Supp.2d 1249 (W.D. Okla. 1997), 203 F.3d 714 (10th Cir. 2000)

- Papp János Tamás: *A közösségi média platformok szabályozása a demokratikus nyilvánosság védelmében* (Doktori értekezés), Budapest, 2021, 67. p.
- Blumenthal v. Drudge*, 992 F.Supp. 44, 46 (D.D.C.) 1998
- Heymann, Laura A.: *The Satellite Has No Conscience: §230 in a World of 'Alternative Facts'*. *The Recorder*, 2017. november 17.
- Force v. Facebook, Inc.*, 934 F.3d 53, 64 (2d Cir. 2019), cert. denied, 140 S. Ct. 2761 (2020); *Enigma Software Grp. USA, LLC v. Malwarebytes, Inc.*, 946 F.3d 1040, 1052 (9th Cir. 2019), cert. denied, 141 S. Ct. 13, 208 L. Ed. 2d 197 (2020)

Képek elérhetősége:

1. oldal: Az ominózus hirdetés: <https://pbs.twimg.com/media/EWOS67kWAAkJddJ.png> 2022. 02. 08.
2. oldal: Két póló felirata: https://static.wikia.nocookie.net/writingfornewmedia/images/d/d8/Zeran_v_America_Online.jpg 2022. 02. 08.